

3. søndag efter Trinitatis

af Merete Bøye

Kunstnere har ofte taget lignelsen om det fortabte får til motiv. Tit er der bare sket det, at de i stedet for en hyrde har afbildet Jesus med et får i armene. Derved kan man få den opfattelse, at Jesus nærrede en særlig forkærlighed for får. Hvilket han selvfølgelig ikke gør, for en lignelse er jo billedsprog, og ligesom hyrden forestiller Jesus, så forestiller fårene menneskene. Vi mennesker er ligesom en fåreflok, og Jesus er ligesom en fårehyrde.

Men hvilket får forestiller netop dig? Er du det fortabte får, som hyrden utrætteligt leder efter, indtil han finder det? Eller er du et af de 99 velopdragne får, der lydigt holder sig i hyrdens nærhed? Hvis du bedst kan identificere dig med et af de 99, så synes du måske, det er ærgerligt, at hyrden tilsyneladende sætter større pris på det vildfarne får, end han gør på dig og de andre. Der bliver større glæde i himlen over én synder, der omvender sig, end over nioghalvfems retfærdige, som ikke har brug for omvendelse. Men hvorfor gør der i grunden det? Jeg mener: hvis vi oversætter lignelsen, så har vi her 99 pæne, ansvarlige borgere og så en enkelt idiot, der ikke kan finde ud af at følge de rette veje. De 99 gør sig umage for så godt de kan at leve op til Guds love og bud. Den sidste stikker af fra det hele, fralægger sig ansvaret, og kommer ikke tilbage til Gud igen, før Gud selv kommer og henter ham. Og sådan en charlatan tillader Gud sig at favorisere på bekostning af de 99 retsindige og gudfrygtige folk.

På den baggrund er det ikke sært, at alle toldere og syndere holdt sig nær til Jesus for at høre ham, mens farisæerne og de skriftkloge gav ondt af sig. Farisæerne, disse ordentlige borgere, som må have kunnet identificere sig med de 99 retfærdige, de regnede naturligvis med, at de skulle få en stor belønning hos Gud, fordi de havde levet så rent og så ansvarligt. Hvad bilder Jesus sig ind at komme og påstå, at Gud glæder sig lige så meget – ja, endda mere – over en omvendt synder, som over en farisæer, der lever så meget mere retlinet. Det giver ingen mening. Vil Gud da have, at vi skal kvaje os? Vil Gud have, at vi skal synde imod ham og komme bort fra ham?

Det er selvfølgelig ikke det, der er meningen med lignelsen. Hyrden glæder sig ikke over, at fåret er løbet bort; han glæder sig over, at han fandt det igen. Ligesådan er glæden i Himlen naturligvis ikke over synden, men over omvendelsen fra den, altså med andre ord over redningen fra dén bundløse afgrund, som synderen nær var rendt i. Denne store glæde over omvendelsen fra synden skyldes Guds dybe kærlighed til sin skabning. Mennesket er i bund og grund en klump jord, som Gud har dannet til en krop og indblæst sin egen ånde i. Så rørende er menneskeartens tilblivelse beskrevet i Bibelens billedsprog, og det alene er et stort tegn på Guds kærlighed til sine børn.

Man kan prøve at spørge sig, hvordan man selv ville reagere, hvis et af éns børn var forsvundet. Så ville enhver kærlig far eller mor gøre som hyrden i dagens evangelium: slippe alt, hvad man har i hænderne for at gå ud og lede efter det, man har mistet. Og når det bortløbne barn var fundet, så ville det naturligvis få flere kys og kram end de andre børn, der ikke havde været i den samme fare. Sådant er det også med Guds kærlighed til menneskene. Han elsker dem ømt og højt, og netop derfor bekymrer han sig, når de farer vild, og glæder sig tilsvarende, når de kommer tilbage igen.

Når vi tvivler om det rimelige i, at Gud kan tilgive selv de mest utilgivelige syndere, så tvivler vi faktisk på Guds faderkærlighed og har glemmt, at vi er hans børn. Og så er vi stærkt på vej til også at tvivle om hans troværdighed, som vidnede for os, at han var Guds søn, ét med sin Far, og kom til verden for at frelse det fortabte. For hvis Guds søn, vores frelser, ikke havde glædet sig mere over én falden synders omvendelse end over de ufaldnes retfærdighed, så ville han være blevet hos engleskarerne i himlen. Så ville han aldrig have taget en tjeners skikkelse på eller båret vores synder på sin krop og givet sig hen for vores skyld.

Nej, det står fast, at Gud glæder sig over de omvendte syndere. Og dermed har vi andre heller ikke nogen god undskyldning for ikke at glæde os med ham. Det er jo helt åbenbart latterligt for et menneske som dig eller mig at fordømme det fortabte får, når vi hører, at Guds engle glæder sig over ham. Som om vi var bedre end Guds engle.

Man kan kun glæde sig over en synder, der omvender sig, hvis man anerkender, at der findes en sådan ting som synd. Og man kan kun føle den befrielse, der ligger i at have sine synders forladelse, hvis man selv har erkendt, at man er en synder. At man kan synde. At der findes en lov, som er hellig og givet af Gud – og at man ikke formår at holde denne lov. At der findes noget, der er rigtigt, og noget, der er forkert – og at disse moralske guidelines er givet af Gud. Den grundlæggende synd er: at ville sit eget, altså egoisme på bekostning af medmennesket. Det er nemlig brud på den grundlæggende lov, som er det dobbelte kærlighedsbud: Du skal elske Gud af hele dit hjerte, og din næste som dig selv.

Den fremherskende moralske tendens i den vestlige verden i dag synes ellers at være, at man "bare skal følge sin mavefølelse" og at, "hvis man føler for det, så er det rigtigt". Denne holdning har resulteret i stor kreativitet og mange glæder, men også i et vist moralsk forfald, hvor vi er ved at være så afstumpede, at vi dårligt nok kan mærke, når vi gør andre mennesker ondt i vores grænseløse selvudfoldelse.

Der er tilgivelse for hver en synder. Dette er hele kristendommens essens. Men for at det overhovedet skal give mening at tale om, at vi er (tilgivne) syndere, er vi nødt til at have en vis synds-erkendelse. Ellers er alt bare lige godt eller lige skidt.

Det er åbenlyst, at man ikke kan vende om, hvis man ikke er klar over, at man er faret vild. Omvendelse forudsætter med andre ord, at man erkender, man er en synder, der

har behov for tilgivelse. Troen på syndernes forladelse kan ikke findes hos andre end omvendte syndere. Kun de kan føle sig fundet og trøstet og tilgivet af Gud som det bortløbne får af sin hyrde.

Set i det lys er det kun ret og rimeligt, at Gud glæder sig mere over en enkelt omvendt synder end over alle verdens retfærdige farisæere og skriftkloge. Hvem er i grunden retfærdig? Hvem er altid og i alle ting gudvelbehagelig? Menneskers stræben i den retning ender som oftest højest i selvretfærdighed og selvbehagelighed, skønt det jo slet ikke var det, der var meningen. Når jeg sætter Guds lov op foran mig som et spejl, så afsløres det altid, at jeg ikke er spor så retfærdig, som jeg ellers gik og troede; men at jeg er en synder, håbløst vildfarende i min utilstrækkelighed til at følge Guds veje. Så er det godt at vide, at der bliver større glæde i himlen over én synder, der omvender sig, end over nioghalvfems retfærdige, som ikke har brug for omvendelse. Amen!